

Prærieulve, ræve og flåter

Af Klaus Flemløse

Medens prærieulven breder sig i Nord Amerika, styrtdykker bestanden af ræve med det overraskende resultat: Borrelia spreder sig.

Antallet af tilfælde af Borrelia er steget enormt i de senere år: Fra 1997 til 2007 steg antallet af tilfælde med 380 procent i Minnesota, 280 procent i Wisconsin og 1300 procent i Virginia. Forskere mente oprindeligt, at stigningerne skyldtes den voksende hjortebestand, idet hjorte er en vigtig vært for de sygdomsfremkaldende bakterier. De nye data viser imidlertid, at disse stigninger var uafhængige af niveauet for hjortebestanden.

Stigninger i Borrelia i det nordøstlige og midt vestlige USA i løbet af de sidste tre årtier er ofte ikke-korrelerede med den voksende bestand af hjorte. Men i stedet falder denne tilbagegang sammen en vigtigt lille pattedyr, ræven. Det skyldes sandsynligvis udvidelse af prærieulve bestanden. Dette frem går af tidsskriftet [1] "Proceedings of the National Academy of Sciences". Forfatteren til artiklen forskeren Taal Levi siger: "Hvor der engang var en overflod af ræve, er der nu en overflod af prærieulve."

Tick problemer

Borrelia spredes med flåter. Flåterne opfanger bakterierne fra inficerede mus, rotter eller hjorte, og hvis de bider et menneske, kan vi også få sygdommen. Hvis opdaget tidligt, kan den behandles med antibiotika.

Forskerne studerede data fra fem stater, og brugte disse oplysninger til at opbygge matematiske modeller af sygdommens spredning. I deres modeller så forskerne, at reduktionen af ræve ville resultere i en stigning i Borrelia, selv med hjortebestanden forblev stabile.

Prærieulve komplikationer

Ræven ræv spiser små pattedyr som mus og rotter, der ligesom hjorte, kan være vært for Borrelia bærende flåter. Efterhånden som bestanden af ræven falder, som det er sket de sidste 30 år, har forskerne set stigninger i populationerne af disse små pattedyr.

Og forskerne har grund til at tro, at denne ændring skyldes: Rævene er blevet udkonkurreret af voksende populationer af prærieulve i regionerne. Efter bjergløver

og ulve er udryddet, blev prærieulven et toprovdyr, der reducerede rævenes antal. Prærieulve kan og vil dræbe ræve og ræve bygger ikke huler, når prærieulve er omkring.

Både i Europa og Nord Amerika har man oplevet en vækst antal smittede med Borrelia: Denne tilvækst mener man er forårsaget af en fald i rævebestanden.

Danske Forhold

I Danmark har vi ikke prærieulve, men hvorfor er det relevant for Danmark? Det er det fordi, der er en systematisk omfattende jagt eller regulering af ræve og rævehvalpe, mange trafikdræbte ræve også dødsfald pga. af Skab.

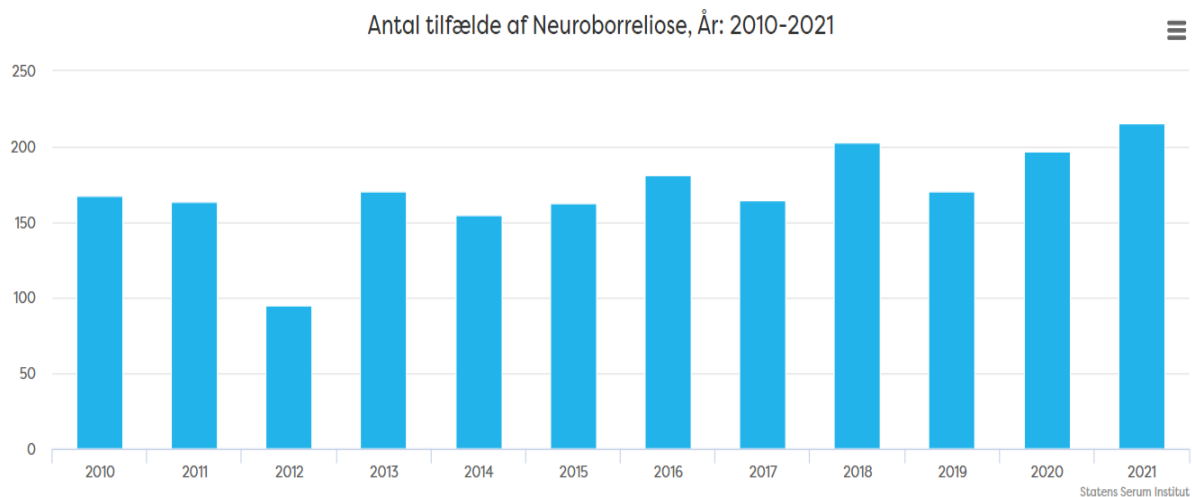
I Danmark sker der via flåter både en infektion med Borrelia bakterien og med virussen TBE. Medens Borrelia bakterien findes overalt forekommer TBE kun på Bornholm og i Nordsjælland.

På Bornholm er der siden ræven blev udryddet 1989 en ekstra høj risiko for Borrelia/TBE-infektioner.

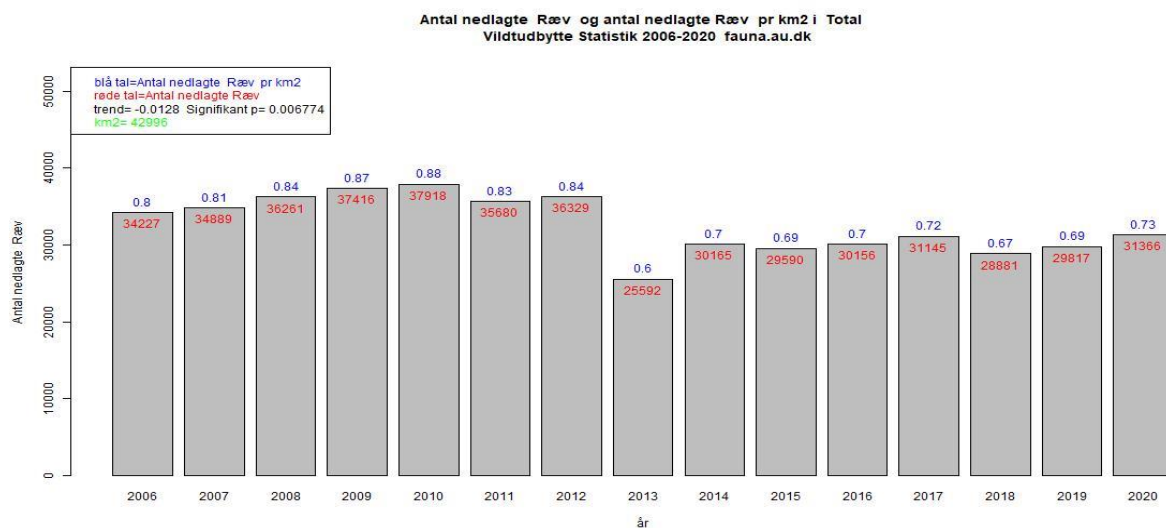
Oprindeligt var der en stor og sund bestand af ræve, men på grund af skab, er den nu udryddet. Der har været ansøgninger om udsættelsen af ræve, men det er blevet afvist af Vildtforvaltningsrådet. Vildtforvaltningsrådet er domineret af sjællandske godsejere for hvem ræven er ond, idet den kan tage en del skyde fugle. Desuden har Vildtforvaltningsrådet ønsket at gøre Bornholm til et forsøgsområde uden rovdyr eller næsten uden rovdyr, dvs. mink.

Til gengæld øges muligheden for at blive inficeret med Borrelia og TBE. Dette kan have ubehagelige konsekvenser for både Bornholmerne og for turisterne.

Det kan godt være, at erfaringer fra andre lande peger på en vækst i antal Borrelia infektioner på grund af en reduktion af antal ræve, men hvad siger de danske tal?

Der er ikke noget klart billede af ud over en svag voksende trend i antal Borrelia tilfælde [3] og en uklar trend i antal nedlagte ræv.

Man skal huske på, hvis ræven er væk, kan rovfugle og kragefugle tage over samt at store dele af landbrugsarealer i princippet er en goldørken uden meget liv.

Links:

[1] Scientific American: Missing Foxes Fuel Lyme Disease Spread, 18. juni 2012.

<https://www.scientificamerican.com/article/missing-foxes-fuel-lyme/>

[2] Lyme disease's worst enemy? It might be foxes

<https://www.caryinstitute.org/news-insights/media-coverage/lyme-diseases-worst-enemy-it-might-be-foxes>

[3] Statens Serum Institut . Overvågning i tal, grafer og kort Neuroborreliose, Laboratorieanmeldelsespligtige sygdomme